

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

Director : DIMITRIE ALEXANDRESCO

Decanul Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Înalta Curte de Casație

Prim-Redactor : EMANOIL DAN

Licențiat în drept, avocat

Redactor-proprietar : I. S. CODREANU

Licențiat în drept și științe de Stat, avocat

ABONAMENTUL

Pe an, în România.	45 lei
6 luni	22,50
3 luni	11,25
Streintate 50 lei pe an, 25 pe 6 luni	

**Apare de două ori pe săptămână
sub direcțiunea unui comitet**

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

**Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI, 5**
Lângă Palatul Justiției
= TELEFON 16/98 =

Reamintim cititorilor noștri că Sâmbătă 21 cor. ora 9 seara, va avea loc BANCHEȚUL organizat de un comitet compus din profesori, magistrați și avocați pentru sărbătorirea Directorului nostru d-l D. ALEXANDRESCO în Sala de marmură a Hotelului Bulevard.

Inscrierile se primesc la d-l Gabriel Danielopol, str. Atelierului 6 bis. Costul tacâmului 25 lei.

SUMAR

— Răspunderea arhitectului și a întreprinzătorului de construcțiuni, de d-l avocat Dumitru N. Comșa.

JURISPRUDENȚA :

— Curtea de apel București s. II: Dumitru I. Smedescu cu soții Zoe și Ath. Bolintineanu (Convențiunile matrimoniale sunt nule, în privința terțelor persoane, dacă nu au fost transcrise la domiciliul soțului și al situației imobilului constituit dotă. — Dacă dobânditorul imobilului prin cumpărare, vânzând imobilul altei persoane, poate introduce o acțiune pentru a cere ca, față de dânsul și de noul cumpărător, să se declare neopozabil actul total, cu privire la acel imobil, pentru lipsa transcrierii?), însoțită de *Rezumatul de concluziuni pus de d-l avocat St. Marinescu-Bolintin.*
— Trib. Dorohoi: Meillassoux & Co. cu Vasile Hârtopeanu (Când asupra unui imobil s'a numit un conservator, creditorii nu pot cere un sequestre asigurator, căci nu există teamă de înstreinare).

Rezumatul Jurisprudenței Curții noastre de casație

— *Cas. s. I:* Daune. — Accident de cale ferată — Hotărâre achitătoare în penal. — Cazul în care închide părții vătămate calea acțiunii civile. — Art. 11 pr. penală și art. 998 c. civil.

— *Cas. s. II: 1:* Judecătoria de pace. — Mijloace de apărare. — Obligația judecătorului de a le invoca din oficiu. — Neaplicare în apel la tribunal. — Art. 83 l. j. p. *No. 2:* Poprire. — Act privat antidatat intervenit între debitor și terțul poprit, pentru fraudarea creditorilor. — Dovedirea prin presumpțiuni. — Art. 1173, 1176 și 1191 c. civil.

— *Cas. s. III:* Perimare. — Hotărâre anulată pentru vicii de procedură. — Dacă se poate cere perimarea reclamației? — Articolul 257 pr. civilă.

Răspunderea arhitectului și a întreprinzătorului de construcțiuni

Care e răspunderea arhitectului și care e a constructorului?

Înalta Curte de casație, secția II stabilește foarte bine deosebirea între aceste două răspunderi când spune: că arhitectul trebuie să răspundă pentru reaua concepție și pentru viciile planului, iar con-

structorul numai pentru neexecutarea planului și reaua calitate a materialului¹⁾.

Sourdat spune: «Arhitectul e răspunzător de viciile planului și ale devizului ce a făcut. Dacă planul a fost urmat, chiar dacă n'ar fi supravegheat el lucrarea, răspunde de daunele rezultate din greșelile planului. Dacă e însărcinat cu supravegherea lucrărilor, el răspunde și de neglijența în supraveghere.

În acest caz, proprietarul are o acțiune contra arhitectului, dacă planul n'a fost exact, dacă întreprinzătorul a adus materiale proaste. El nu se poate apăra de neglijență decât dacă ar fi atras atenția proprietarului asupra viciilor materialelor și dacă a dat ordinele necesare pentru ca să se înlăture lucrul prost.

În cazul în care însă arhitectul răspunde pentru neglijență, răspunderea lui este secundară și accesorie, obligatul principal este agentul direct al pagubei, adică întreprinzătorul sau lucrătorul care a executat rău lucrul».

Mai departe, după ce discută controversa cu privire la faptul dacă arhitectul poate fi urmărit solidar cu întreprinzătorul și admite că cel puțin în caz de insolvabilitatea întreprinzătorului se poate urmări arhitectul pentru toată paguba, adaugă: «autorul principal al daunei e constructorul al cărui fapt e deosebit de al arhitectului și a cărui răspundere e independentă de a acestuia. Constructorul este agentul direct și imediat al întregii pagube. Chiar dacă arhitectul ar fi vinovat de lipsă de supraveghere și ar fi condamnat în urma acțiunii proprietarului, el are recurs contra constructorului, care e autorul principal»

Din contră constructorul nu e în general răspunzător de viciile planului, cu toate acestea, dacă cunoscând defectele planului a consimțit să-l execute, sau dacă greșala era așa de mare încât se putea descoperi cu cea mai mică experiență în materie de construcție, constructorul răspunde și de aceste vicii²⁾.

¹⁾ Decizia No. 775/1896, B. 1896, pag. 1373.

²⁾ Sourdat, Responsabilité, I, No. 674 și 674 bis.

Principiul în această materie e că în nici un caz întreprinzătorul nu poate scăpa de răspundere față cu proprietarul aruncând vina numai pe arhitect, afară numai de cazul în care planurile ar fi defectuoase și el n'a cunoscut sau n'ar fi putut cunoaște, deși om tehnic, defectele planului.

Constructorul care a făcut un contract cu proprietarul are două răspunderi:

1. Răspunderea contractuală conform art. 1075. El este răspunzător dacă n'a făcut construcția așa cum e arătată în plan, făcând execuția și punând materiale așa cum se arată în contract.

2. El mai are o răspundere specială pentru orice greșală sau neglijență în construcție, a cărui principiu general stă în art. 998 și 999 și al cărui temei special e în art. 1483 și 1902 cod. civ.

În ce privește răspunderea contractuală, întreprinzătorul nu poate să execute planuri schimbate sau să execute altfel lucrările și să pue altfel de materiale decât cele prevăzute în contract, acoperindu-se în această privință cu ordinele arhitectului.

De asemenea dacă contractul este à forfait el nu poate să ceară suplimente pentru îmbunătățiri aduse imobilului cari profită proprietarului, întemeindu-se pe faptul că aceste îmbunătățiri i-au fost ordonate de arhitect, care reprezintă pe proprietar și a profitat acestuia din urmă.

Nu poate cere nicio sporire de plată, sub pretext că s'au făcut schimbări și adăogiri dacă acestea n'au fost înscrise aprobate și prețul stabilit dinainte de proprietar (art. 1484).

Arhitectul nu reprezintă pe proprietar:

«Arhitectul care dirijează lucrările nu reprezintă pe proprietar, prin urmare, ordinele date de el cu privire la executarea unor lucrări cari sunt în afară de contractul à forfait nu obligă pe proprietar față de constructorul care a făcut aceste lucrări³⁾».

S'a judecat de Înalta Curte de casație că, conf. art. 1541, mandatul trebuind să fie interpretat în mod restrictiv, proprietarul nu răspunde de modificările și sporirile de lucrări, ordonate de arhitect, acestea fiind peste limitele mandatului⁴⁾.

Când proprietarul a făcut un contract întemeiat pe niște planuri, arhitectul însărcinat cu supravegherea lucrărilor are mandat ca să observe să se execute bine planul și contractul. El n'are mandat să ordone modificări și sporiri de lucrări, pentru care trebuie un nou consimțământ al proprietarului. Iar atunci când contractul este à forfait trebuie un consimțământ scris pentru lucrări și preț.

Dacă de exemplu arhitectul ar fi făcut modificări la pardoseli cari le-au ridicat și din această cauză ușile și ferestrele s'au făcut mai mici decât sunt prevăzute în plan și contract, e evident, că răspunde și arhitectul pentru proasta supraveghere și pentru

că a depășit limitele mandatului. Însă răspunderea principală este a antreprenorului, care s'a obligat să execute contractul în toate clauzele lui, și care dătoază daune conform art. 1075.

Arhitectul nu putea consimți pentru proprietar la modificări. El avea mandat să facă să se execute strict contractul iar nu să-l modifice.

Această chestiune nu mai e controversată. Nu se poate susține contrariul decât uitându-se principiile elementare de drept.

II

Din contra, chestia întinderii răspunderei întreprinzătorului pentru vițile construcțiunei are o mulțime de părți controversate în doctrina franceză și nelămurite încă suficient în doctrina română față cu diferența între textele franceze și cele române.

În codul francez, articolele privitoare la răspunderea arhitectului și a constructorului sunt 1792 și 2270.

Le transcriem aci pentru a se vedea diferența între ele: Art. 1792: Si l'édifice construit à prix fait périment en tout ou en partie par le vice de la construction, même par le vice du sol, l'architecte ou entrepreneur en sont responsables pendant dix ans.

Art. 2270: Après dix ans, l'architecte et les entrepreneurs sont déchargés de la garantie des gros ouvrages qu'ils ont faits ou dirigés.

Aceste două articole sunt o aplicare a principiilor generale puse în articolele franceze 1382, 1383 și 1142. Ele au drept obiect principal să fixeze durata răspunderei. Cu toate acestea, ele aduc o oarecare extensiune regulilor ordinare asupra fondului.

Pentru ca să se aplice art. 1792 trebuie să fie patru condițiuni:

- 1) Să fie vorba de un edificiu.
- 2) Ca edificiul să fie pierit în total sau în parte.
- 3) Să fie construit à forfait și
- 4) Ca arhitectul să fie el însuși constructor.

Pentru aplicarea art. 2270 nu se cere nici una din aceste condițiuni. Acest articol se aplică la un edificiu întreg sau la lucrări parțiale ca acoperișul, tavan, ziduri, etc.

Nu e nevoie ca contractul să fie à forfait, ca arhitectul să fi fost și constructor și nici ca construcția să fi pierit în total sau în parte.

El se aplică la ori ce greșală făcută contra regulilor artei și care ar aduce proprietarului pagubă. De exemplu, constructorul răspunde dacă coșurile sunt construite rău și iese fum în odăi, dacă se infiltrează apă prin acoperiș, dacă ferestrele se închid rău și intră apă, etc.

Mai mult, pe când pentru aplicarea art. 1792 este o prezumție de culpă contra arhitectului, pentru aplicarea art. 2270 nu există această prezumție?¹⁾

Deși s'ar părea că în Franța nu se aplică art.

³⁾ Fuzier Herman sub art. 1793, No. 22.

⁴⁾ Casație s. III, No. 195/914.

¹⁾ Acelaș autor No. 671 bis, și 671 ter.

1792 de cât dacă lucrul a perit în totul sau în parte din cauza vîfului de construcție, totuși aproape unanimitatea doctrinei e de acord că nu trebuie să interpreteze literar cuvintele din art. 1792 „si l'édifice périt“.

Legiuitorul a prevăzut ipoteza cea mai gravă, dar e evident că proprietarul când a construit a crezut că va avea nu numai un edificiu care să se ție în picioare și să nu se dărâme, dar un edificiu care să-i aducă toate serviciile inerente unei construcții de acest fel. Așa că constructorul răspunde dacă coșurile sunt rău construite și lasă să iasă fum în odăi, dacă ferestrele se închid prost, etc.

Intr'un cuvânt, el răspunde de orice defect grav care trece peste imperfecțiunile la care te poți aștepta la orice construcție²⁾.

Dacă pentru aplicarea art. 1792 francez este cert, că nu e nevoie ca construcția să fi perit în totul sau în parte, a fortiori nu e nevoie ca pentru aplicarea art. 1483 român clădirea să se fi dărâmat în tot sau în parte sau să amenințe dărâmarea.

De ce? Pentru că atunci când s'a tradus acest articol, în loc să se traducă „si l'édifice périt en tout ou en partie“ prin dacă clădirea se dărâmă în tot sau în parte, s'a mai adăogat „sau amenință dărâmarea“.

Nu se poate zice că prin adăogirea acestor cuvinte, legiuitorul român a vrut să dea articolului 1483 o aplicație mai restrânsă ca aceia din art. 1792 francez, fiindcă redacția articolului român e mai largă.

Mai mult, nimeni nu poate susține, că cel puțin art. 2270 fr. se aplică în general la orice greșală a constructorului.

Aceiași aplicare o are prin urmare și art. 1902, în care în loc să se spue că în articolul corespondent francez, că constructorii sunt descărați de garanția construcțiilor făcute de ei, se spune că sunt descărați de stricăciunea în tot sau parte a construcției, înțelegându-se bine înțeles prin aceste cuvinte orice greșală în construcție care este o stricăciune parțială.

Constructorul nu se poate apăra pentru greșelile de artă comise susținând că s'a conformat instrucțiunilor sau ordinelor proprietarului.

Constructorul având cunoștințe speciale trebuie să lumineze pe proprietar și dacă acesta mai vrea să zidească în proaste condițiuni să-i refuze concursul său.

Această obligație a constructorului a fost constatată cu ocazia discuției în Consiliul de Stat a art. 1792, a cărui redacție primitivă era: „Si l'édifice donné à prix fait périt par le vice du sol, l'architecte en est responsable, à moins qu'il ne prouve avoir fait au maître les représentations convenables pour le dissuader d'y bâtir“.

Aceste din urmă cuvinte s'au suprimat în urma unor discuțiuni în care Tronchet a susținut că arhitectul nu trebuie să urmeze pe un proprietar nepriceput, compromițând siguranța publică.

Treilhard a spus, că trebuie să fim severi cu arhitectul, căci proprietarul nu cunoaște regulile construcției dela care arhitectul nu trebuie să se deparțeze.

Authorii susțin că acest principiu e stabilit într'un interes general care atinge ordinea publică și în consecință: Nu se poate distinge dacă contractul este à forfait sau nu și 2) Constructorul nu poate să scape printr'o convenție formală de această răspundere afară numai dacă proprietarul ar fi și el om tehnic, în care caz rațiunea acestei dispoziții cade.

Findeă cuvintele «A moins qu'il ne prouve avoir fait au maître les représentations convenables pour le dissuader d'y bâtir» cari au fost suprimate în Consiliul de Stat erau în art. 1792, se susține că nu mai în cazul acestui articol se poate vorbi de faptul că constructorul nu-și poate apăra greșeala susținând că s'a conformat instrucțiunilor proprietarului. Că, prin urmare, această dispoziție nu s'ar putea aplica în Franța decât dacă imobilul ar fi perit în total sau în parte. Această interpretare e greșită. Dacă ar fi așa, cum în Franța art. 1792 nu se aplică decât la contractele à forfait, această dispoziție n'ar avea loc decât în acest caz.

Ori, am văzut că doctrina franceză susține că nu e loc a se face diferență între contractele à forfait și celelalte, fiind aici un principiu de ordine publică și deci de aplicare generală.

Dar am văzut mai sus că art. 1792 însuș nu se aplică numai în cazul când un imobil a pierit în total sau în parte, ci la orice culpă. Aceiași aplicare o are și art. 1483 român.

Dacă însă observăm că toate diferențele dintre art. 1792 și 2270 francez au fost desființate în 1483 și 1902 român, că nu se mai cere în legea noastră pentru aplicarea art. 1483 nici una din condițiunile arătate mai sus pentru aplicarea art. 1792, atunci nu mai poate fi vorba ca constructorul să nu poată invoca apărarea de care am vorbit decât în cazul prevăzut de art. 1483, fiindcă art. 1483 se confundă la noi cu art. 1902. Dacă în art. 1902 legiuitorul a întrebuințat cuvintele „stricăciune în totul sau în parte“, prin aceasta a înțeles orice culpă, fiindcă am demonstrat că s'a înțeles orice culpă prin cuvintele mai restrictive din art. 1792 francez, „si l'édifice périt en tout ou en partie“.

Celelalte diferențe dintre articolele franceze nu există între articolele române.

La noi nu se cere în art. 1483 ca să fie vorba numai de un edificiu, poate să fie și orice alt lucru însemnător (gros ouvrage); de asemenea la noi nu se cere ca contractul să fie à forfait.

²⁾ Guillaouard, Louage T. II, No. 846,

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. II-a

Audiența dela 2 Decembrie 1915

Președenția d-lui AR. ALEXANDRESCU, Președinte

Dumitru I. Smedescu cu soții Ath. și Zoe Bolintineanu

Decizia civilă No. 243

Act dotal. — Nevalabilitatea lui față de terți, dacă n'a fost transcris în registrul de foi dotale la domiciliul soțului și în registrul de transcripțiuni la Tribunalul situațiunei imobilului constituit dotă.

Acțiune. — Dacă dobânditorul imobilului prin cumpărare, vânzând imobilul altei persoane, poate introduce o acțiune pentru a cere ca față de dânsul și de noul cumpărător să se declare neopozabil actul dotal? — (Art. 1228 din codul civil și 710 și 712 din procedura civilă).

1. Potrivit art. 1228 din codul civil și 710 și 712 din procedura civilă, convențiunile matrimoniale sunt nule, în privința terților persoane, dacă nu au fost transcrise la domiciliul soțului și al situațiunei imobilului constituit dotă.

2. Vânzătorul unui imobil fiind răspunzător de evicțiune față de noul cumpărător și întrucât prin actul de vânzare el și-a luat obligațiunea de a face să înceteze orice temere de evicțiune din cauza dotalității imobilului vândut, el poate cere prin justiție, pentru a preîntâmpina o acțiune de chemare în garanție, ca, pe baza principiului din art. 1228 din codul civil și 710 și 712 din proc. civilă, să se stabilească nevaliditatea actului dotal al autorilor săi, față de dânsul ca prim cumpărător și ca consecință și față de noul cumpărător întrucât, în speță, actul dotal nu fusese transcris în registrul de foi dotale la domiciliul soțului, iar în registrul de transcripțiuni al situațiunei imobilului a fost transcris după înstreinarea sa.

Curtea,

Ascultând pe d-nii avocați N. I. Titulescu și Ioan S. Codreanu din partea apelantului D. I. Smedescu în susținerea apelului și pe d-l avocat S. Marinescu-Bolintin din partea intimăților soți Bolintineanu, în combatere.

Deliberând,

Asupra apelului făcut de Dumitru I. Smedescu în contra sentinței civile cu No. 172/914¹⁾ a Tribunalului Ilfov secția III-a, prin care i s'a respins ca inadmisibilă acțiunea intentată cu petițiunea înregistrată la No. 23247 din 1913 contra d-nei Zoe Bolintineanu și Athanasie St. Bolintineanu, personal și ca soț pentru autorizare;

Având în vedere sentința apelată, actele cauzei și susținerile orale și scrise ale părților;

Având în vedere că la prima instanță Dumitru I. Smedescu a cerut să se constate că actul dotal autentificat de Tribunalul Ilfov secția de Notariat la No. 6620 din 88 și trecut în registrul de transcripțiuni al Tribunalului Olt la No. 1677 din 20 Mai 1911 nu-i este opozabil și să se oblige Zoe Bolintineanu și Athanasie St. Bolintineanu a-i plăti 10000 lei solidar ca daune cauzate prin ascunderea foii lor dotale; iar dacă ar cădea pe primul capăt de cerere atunci să fie obligați soții Bolintineanu a-i plăti 40000 daune atât pentru faptul că n'au luat inscripțiunea ipotecară la care se obligaseră prin scrisoarea din 17 Mai 1911 și pentru faptul că prin această procedură i-au adus străgăniri și cheltueli inutile din partea cumpărătorului căruia Smedescu a vândut moșia Unchiașul cumpărată de la soții Bolintineanu;

Având în vedere că, în fapt, se constată din actul de vânzare autentificat de Tribunalul Ilfov Secția de Notariat la No. 10028 din 9 Decembrie 1903 și transcris de Tribunalul Olt la No. 126 din 23 Decembrie 1903 că Zoe Bolintineanu și Athanasie St. Bolintineanu personal și ca soț au vândut apelantului Dumitru I. Smedescu moșia Unchiașul din județul Olt cu preț de 20000 lei, fără a se arăta că imobilul ce se vinde este

dotal, iar Dumitru I. Smedescu la 28 Februarie 1912 vinde acest imobil lui N. V. Ionescu cu 82000 lei luându-și obligațiunea, după cum se constată din actul de vânzare stat în dosarul tribunalului, de a asigura pe d-l cumpărător Ionescu, printr'un act judecătoresc, despre nevalabilitatea actului dotal autentificat de către Tribunalul Ilfov Secția de Notariat la No. 6620/88 prin care Coralia Săvescu constituia dotă acest imobil ficei sale Zoe Bolintineanu;

Având în vedere că din certificatul Grefei Tribunalului Olt No. 208 6 din 11 Iunie 1911 se constată că actul dotal autentificat de Tribunalul Ilfov Secția de Notariat la No. 6620/88 a fost transcris la acel Tribunal sub No. 1677 din 20 Mai 1911 iar din certificatul Grefei Tribunalului Ilfov Secția de Notariat No. 3810 din 20 Martie 1912 se constată că acest act dotal nu a fost transcris la acest tribunal;

Având în vedere că din actul dotal, vorbit mai sus, se constată că soțul Ath. St. Bolintineanu era domiciliat în București;

Considerând că potrivit art. 1228 c. civ. și 710 și 712 pr. civ. convențiunile matrimoniale sunt nule, în privința terților persoane, dacă nu au fost transcrise la domiciliul soțului și al situațiunei imobilului constituit dotă; — că, în speță, actul dotal nu a fost transcris la domiciliul soțului iar la Tribunalul Olt, în circumscripția căruia se găsește moșia Unchiașul, a fost transcris posterior actului de înstrăinarea acestui imobil de către soții Bolintineanu și deci actul dotal nu poate fi opozabil lui Smedescu;

Având în vedere în ce privește admisibilitatea primului capăt de cerere de a se constata că actul dotal nu este opozabil apelantului, că întrucât acesta este răspunzător față de noul cumpărător al imobilului N. V. Ionescu, iar prin actul de vânzare și-a luat obligațiunea de a face să înceteze orice temere de evicțiune din cauza dotalității imobilului, Smedescu are interes de a cere să se stabilească invalabilitatea actului dotal față de dânsul și ca consecință față de N. V. Ionescu, cumpărătorul dela el, și deci acțiunea de față din acest punct de vedere urmează a fi primită și a se constata că actul dotal autentificat de Tribunalul Ilfov Secția de Notariat la No. 6620/88 și trecut în registrul de transcripțiune de Tribunalul Olt la No. 1677 din 20 Mai 1911 nu-i este opozabil;

Având în vedere în ce privește cererea de daune din cauza ascunderii actului dotal și al refuzului soților Bolintineanu de a lua inscripțiunea ipotecară la care se obligaseră prin scrisoarea din 17 Mai 1911, că întrucât actul dotal nu era făcut cu paza formelor edictate de lege sub pedeapsă de nulitate și astfel nu se putea opune terților achizitori ai imobilului cuprins în el, ascunderea actului și refuzul soților Bolintineanu de a da noui garanții că nu vor cere revendicarea acestui imobil nu sunt de natură a produce vreo daună, terțiile persoane fiind pe deplin asigurate de orice evicțiune prin dispozițiunile legii și, deci, acest capăt de cerere urmează a se respinge ca nefondat;

Având în vedere că Dumitru I. Smedescu câștigând în apel urmează a i se ține socoteală de cheltuelile făcute pe cari Curtea în aprecierile sale le fixează la două sute lei;

Pentru aceste motive, Curtea admite apelul, etc.

(ss) Ar. Alexandrescu, I. I. Coandă, Al. Dem Opreșcu, I. Ioanescu-Dolj.

(s) Grefer, S. Ștefănescu

Rezumat de concluziuni

puse din partea intimăților soții Bolintineanu în procesul cu D. I. Smedescu

Onorală Curte,

La 1903 soții Bolintineanu vând, iar Smedescu

¹⁾ A se vedea în Curierul Judiciar, No. 65/914.

cumpără moșia Unchiașu din județul Olt, pentru 20000 lei.

La 1912 Smedescu revinde moșia lui Ionescu pentru 20000 lei; cu această ocaziune noul achizitor reține vânzătorului o parte din preț, 20000 lei, până ce acesta va stabili judecătorește și contradictoriu cu soții Bolintineanu, că moșia înstrăinată n'a fost zestrală, de vreme ce foaia dotală din 1888 a soților Bolintineanu n'a fost transcrisă nici în registrul pentru mutațiunea generală a proprietății, nici în condica specială care se ține pentru trecerea foilor dotale.

Această din urmă înstrăinare este cauza generatorie a plângerii lui Smedescu, plângere care poartă 3 capete de cerere și anume:

1. Că moșia Unchiașu nu este zestrală, foaia respectivă nefiind transcrisă;

2. Daune lei 10000, întrucât soții Bolintineanu i-au ascuns starea civilă a acelei moși, adică dotalitatea ei;

3. Daune lei 40000, întrucât soții Bolintineanu n'au luat inscripția ipotecară la care se obligaseră printr-o scrisoare din 17 Mai 1911, care să asigure o eventuală restituire a prețului de 20000 lei, cu care Smedescu cumpăraseră moșia.

Obiecțiunile intimațiilor

Primul capăt de cerere este inadmisibil în drept și în orice caz reclamantul n'are calitatea de a se purta ca atare.

a) Inadmisibilitatea

Capătul întâi este inadmisibil în drept fiindcă partea nu se găsește în prevederile art. 66 din procedura civilă, adică nu pretinde un drept — corelativil unei obligațiuni personale — adică o obligație, nici un lucru, spre a-l dobîndi în caz de împotrivire din partea datornicului sau a deținătorului; din contră, dorește o consultație cu caracter de autoritate din partea puterii judecătorești, instituită numai și numai pentru a curma conflictele, menținând pacea socială, care altfel ar fi greu amenințată, fiindcă particularul s'ar găsi în situațiunea de a-și face singur dreptate, ceea ce nu se poate concepe într'un stat organizat, care trăiește prin legi și se conduce după ele.

Pentru consultațiuni, particularul n'are decât o singură cale: aceea de a se adresa celorlalți specialiști, oamenilor de legi, jurisconsultilor, alții decât judecătorii.

Intr'adevăr, chestiunea pusă de reclamant justiției este aceea de a se ști dacă în cazul în care o convențiune matrimonială prin care se adoptă regimul dotal, presupunând că foaia are de obiect un nișcător, și actul nefiind transcris, bunul constituit zestre se poate bucura de consecințele dotalității, sau din potrivă, este parafernă. — Observăm în această privință că nimic, dar absolut nimic nu se cere soților Bolintineanu; li se pretinde numai a fi față la acest aviz de principiu, solicitat justiției, care, încă odată, are altă menire și anume, să curme conflictele înăscute, nu pentru sfaturi.

Aliniatul 4 de sub art. 66 pr. civ. referitor la ancheta în futurum este neputincios, așa încât n'ajută în nimic și cu nimic reclamantului pentru ca să demonstreze admisibilitatea acestui capăt.

Partea crede, de sigur cu bună credință, că

asemenea cerere putând face obiectul unei anchete în futurum, ea poate face și obiectul unui proces; greșala reclamantului însă stă în împrejurarea că dânsul ia drept adevărat ceea ce necesarmente căia să demonstreze.

Intr'adevăr, o cerere care poate face obiectul unei anchete în futurum, fără îndoială poate face și obiectul unui proces; însă în speță chestiunea este de a se ști dacă primul capăt de cerere poate sau nu face obiectul unei anchete în futurum.

Acest punct rămâne de demonstrat, el nu constituie o axiomă, precum vrea adversarul.

Analiza textului. — Legea zice: Oricine are interes să constate declarația unui martor, etc., ori să obțină recunoașterea unui act scris sau a unei obligațiuni, validitatea unui titlu, va putea cere judecătorului competente....

Reclamantul, pentru trebuința cauzei, crede că prin cuvântul «titlu» din expresiunile validitatea unui titlu, legiuitorul a înțeles să se ocupe, de valoarea operațiunii juridice, nu de forța probantă a instrumentului, pentru motivul că, ceva mai sus, pentru instrumentul de probațiune se servește de cuvântul «act».

Eroare: cuvântul «act» înseamnă uneori operațiunea juridică petrecută între părți, de pildă vânzarea, schimbul, donațiunea (*negotium*), alte ori «inscrisul», adică *instrumentum*, destinat să stabilească existența operațiunii. Acelaș lucru se petrece și cu expresiunea *titlu*: așa de pildă se zice titlu de cumpărător, ori de donatar, etc. Tot astfel se obișnuiește a se spune, reclamantul nu produce titlu, adică reclamantul nu exhibă dovada pretențiunii lui.

Cu alte cuvinte *act=titlu*, fiecare expresiune putând fi luată și în înțeles de *negotium* și cu însemnare de *instrumentum*.

Inscrisurile întocmite pentru a servi de probe nu poartă o denumire specială în Franța, zice Planiol, în vol. I, ed. V, 1908 pag. 102; ele se numesc uneori *acte*, alte ori *titluri*. Expresiunile sunt amfibologice și se aplică deopotrivă, atât operațiunii juridice (*negotium*) constatată prin inscris, dar și probei scrise considerată în ea însăși (*instrumentum*). A se vedea pentru pildă art. 178, 623, 689, 1190 cod. civ. român și acelaș autor la pagina 102, *double sens du mot acte*.

Așa fiind, chestiunea de rezolvat este și rămâne întreagă: cuvintele «act» și «titlu» prevazute în art. 66 al. 4 pr. civ. au putut, mai ales acesta, din urmă, să însemneze pentru autorul legii, operațiunea juridică, *negotium*, sau din potrivă, ele înseamnă instrumentul de probațiune?

Această din urmă soluțiune pentru mine nu face dificultate; într'adevăr, căta să reținem că acești termeni se găsesc într-o lege de procedură, lege care prin esența ei este de formă, adică privitoare la proba dreptului sau a lucrului, nu la valoarea intrinsecă a operațiunii juridice, fiindcă de aceasta se ocupă legea de fond, nu cea de formă, cum este procedura.

Ucrul este atât de adevărat, încât ancheta în futurum introdusă în legislația regatului nostru, la 1900, este copiată după legea Germană, unde este cunoscută sub denumirea *Sicherung des Beweises*, adică procedura conservării probelor.

Pentru a se stabili valoarea legală a unei ope-

rațiuni juridice, regula este că se recurge la o procedură pentru judecată; iar pentru a se conserva proba aceleiași operațiuni, se recurge la o procedură pentru ancheta în futurum, scopul acesteia fiind a se preveni dispariția probei.

În cazul nostru de anchetă în futurum nu poate fi vorba, fiindcă nu se poate pretinde în mod serios că o probă este pe cale să dispară așa încât într'un viitor și eventual proces reclamantul s'ar găsi pus în imposibilitate de a-și face dovada dreptului sau lucrului pretins.

Ca să învederez și mai mult adevărurile enunțate mai sus, voi presupune, prin ipoteză, că pentru acest prim capăt de cerere reclamantul ar fi făcut uz de o anchetă în futurum, că Tribunalul încuviințând cererea ar fi constatat că nemîșcătorul cu pricina nu este zestral din pricina lipsei de transcriere.

La asemenea întâmplare mă întreb: în procesul viitor, pentru care s'a recurs la această anchetă, ce mai judecă Tribunalul? Pun întrebarea, fiindcă punctul de judecată dedus în proces, a fost deja rezolvat prin hotărîrea care a încuviințat ancheta.

Consecința: Valoarea juridică a unei operațiuni se stabilește printr'o procedură pentru judecată (proces); numai proba operațiunii poate face obiectul unei anchete în futurum.

Acțiuni provocatorii și acțiuni interrogatorii

S'a mai susținut că în teoria procedurală a dreptului francez există 2 categorii de acțiuni: unele *provocatorii*, altele *interrogatorii*.

Cea dintâi presupune că cineva tăgăduiește altcuiva prin cuvinte rostite în public, ființa unui drept sau titlul asupra unui lucru, de care se bucură acesta din urmă în ochii tuturor; nu este cazul, deși existența acestei acțiuni este controversată și în Franța.

Intr'adevăr, pretinsul fapt provocator din partea soților Bolintineanu, ar consta în transcrierea foii zestrăle operată după cumpărătoria lui Smedescu, dar mai înainte de revînzarea către Ionescu; prin concluziunile ultime puse de parte în ședință s'a recunoscut că transcrierea nu s'a făcut după cererea soților Bolintineanu, așa încât nu poate fi vorba de o acțiune provocatorie.

Acțiunea interrogatorie presupune că reclamantul are cuvînt să se teamă de un eventual proces; el interpelează pe adversar asupra intențiunilor acestuia. Exemplu: femeia măritată vinde fără autorizația soțului; cumpărătorul o întreabă sub formă de proces, dacă această are de gând să-l atace.

Această acțiune este inadmisibilă și în Franța, a fortiori la noi, față de art. 66 pr. civ. (Garçonnet, vol. I, pag. 476, nota 23, ediția veche).

Nota din Glaçon invocată de eminentul meu confrate d-l N. Titulescu, după care o cerere în justiție este admisibilă chiar în cazul în care debitorul nu se împotrivesc, când adică el achiesează, este streină de firea pricinei; fiindcă nu este destul ca pârâtul să zică nu mă împotrivesc cererei reclamantului și deci să ceară respingerea acțiunii, de oarece reclamantul are trebuință de un titlu executor. Soluția contrară ar fi în adevăr stranie.

b) Lipsa de calitate a reclamantului

În fapt este constant că la data intentării prezentei acțiuni Smedescu revînduse moșia lui Ionescu, prin urmare reclamantul a pierdut calitatea de a mai discuta cu soții Bolintineanu adevărata stare civilă a moșiei Unchiașu. Prin calitate înțeleg facultatea legală de a lucra în justiție, facultate pe care o are numai titularul dreptului pretins litigios, acel *dominus litis vel is ad quem res pertinet* (Tocilescu, vol. I, pag. 25, No. 34). Această calitate se transmite și în consecință se pierde prin succesiune legitimă, legat, donațiune, cesiune etc.

Apărătorul părții adverse pentru a scăpa de consecințele acestei fine de nevaloare susține cu glas tare că clientul său are interes să poarte în justiție capătul de cerere care ne preocupă; distinsul meu contrazicător, care abundă în citațiuni făcute din Glaçon și Garçonnet, pică într'o regretabilă eroare de drept; confratele meu confundă aceia ce trebuie să distingă, adică amestecă interesul cu calitatea, două condițiuni al căror concurs este pe cât de necesar, pe atât de indispensabil pentru exercițiul unei acțiuni.

Poți să ai interes, a cere ceva, dar dacă n'ai calitate, adică dacă nu ești titularul dreptului sau al lucrului, n'o poți face.

Pot avea interes pentru revendicarea unei moșii, dar dacă n'am calitatea, adică dacă nu sunt titularul proprietății, îmi pierd și vremea, cheltuesc și bani în zadar.

Distincțiunea între interes și calitate o găsim în toate cărțile de școală; adversarul meu făcând uz de autorii streini îi reproduce în părțile în care aceștia tratează interesul, omite însă părțile în care ei tratează calitatea.

Văzând că în această privință situațiunea îi este cu desăvârșire critică, partea recurge la un mijloc de fapt și anume: pretinde că printr'o clauză expresă a actului prin care a revîndut moșia lui Ionescu și-a rezervat dreptul de a clarifica starea civilă a imobilului prin justiție, contradictor cu soții Bolintineanu, adăogînd cu prilejul desbaterilor orale urmate înaintea Onor. Curți că lucrează în dublă calitate *nomine proprio* și *alieno nomine*, adică personal și pentru actualul achizitor.

În această privință observ:

1. Că cererea este formulată de Smedescu, pentru el și în numele lui;

Că astăzi în instanța de apel această calitate nu poate fi nici modificată, nici amplificată deoarece art. 327 pr. civ. se opune formal și categoric și de această prohibițiune soții Bolintineanu declară că înțeleg să facă uz.

Prin urmare, vom discuta cererea, așa cum a fost formulată de Smedescu, personal și voi demonstra că în drept clauza prin care acesta își rezervă dreptul de a lămuri situațiunea moșiei cu pricina, este inoperantă, adică inutilă după expresiunea lui Planiol.

În adevăr, acest autor, profesorul d-lui Titulescu, restabilind adevăratul limbaj juridic privitor la materia actelor juridice (negotia), ajunge la această dispozițiune tripărțită:

Acte anulabile, acte nule și acte inexistente.

Ocupându-se de cea de a doua categorie, recomandă elevilor să nu confunde actele nule cu actele inutile, deși amîndouă au un punct comun

care le apropie, adică absența sau sterilitatea de efecte, dar cari se deosebesc din punctul de vedere al cauzelor, cari provoacă absența sau sterilitatea.

Absența efectelor operațiunii juridice nule se datorește voinței legiuitorului: *qui contra legem agit, nihil agit*, sau *pro infecto habeatur*; dinpotrivă, absența efectelor operațiunii juridice inutile se datorește naturii lucrurilor (Planiol, vol. I, ediția V p. 123, No. 347).

Prin urmare rămâne de examinat o altă chestiune de drept, de ordin procedural, aceea de a se ști dacă lucrul poate să aparțină unei persoane, iar acțiunea privitoare la acest lucru poate să aparțină altei persoane, cu alte cuvinte dacă aceste 2 valori patrimoniale pot sau nu să fie separate.

Susțin prin chiar definițiunea acțiunii, că această valoare patrimonială este inseparabilă de dreptul pe care-l sancționează și că ea se transmite odată cu dreptul pe care-l garantează, chiar dacă în act nu s'a spus nimic și chiar dacă în act s'a zis expres contrariul.

Actio nihil aliud est, quam jus persequendi iudicio, quod sibi debetur (Institulele Justinian, cart. IV t. 6).

«Acțiunea, zice Tocilescu, în vol. I, pag. 16, partea II-a, nu este altceva decât însuși dreptul ce-i servă de bază și care rămâne, spre a zice astfel, pasiv pe timpul cât nu este contestat, dar care se pune în mișcare din momentul ce este contestat. Dreptul generator, precum de exemplu: dreptul de familie, de proprietate, de obligațiune etc., cuprinde în germen, în el, acțiunea sau dreptul sancționar, dar acest germen nu încolțește decât sub influența unui fapt nou, violațiunea dreptului. Fără această violațiune, acțiunea nu are rațiune a fi, nici poate exista. Așa dar, acțiunea și dreptul nu sunt două valori distincte ale patrimoniului nostru».

Un exemplu:

Primus vinde moșia, proprietatea lui incontestabilă, lui Secundus; la epoca înstrăinării însă, moșia se găsea stăpânită de terțius prin uzurpare.

În dreptul modern înstrăinarea cu titlu oneros fiind consensuală, proprietatea s'a transmis în acest caz dela vânzător la cumpărător, independent de predare. Să presupunem că *primus* de acord cu *Secundus* și-a rezervat acțiunea și exercițiul acțiunii pentru revindicare. Clauza este inutilă, fiindcă acțiunea fiind inseparabilă de proprietate, contra voinței părților ea s'a transmis odată cu proprietatea fondului. Cum va putea deci *primus* să revindică, când pentru a triumfa el trebuie să justifice că este proprietar și când proprietar nu mai este, fiindcă acest drept a fost înstrăinat?

Aceiași soluțiune într'un caz analog: *Primus*, proprietarul fondului dominant, îl înstrăinează dar își rezervă acțiunea privitoare la o servitute activă care a fost pierdută materialmente.

Consecința.—Dreptul și acțiunea care este sancțiunea lui sunt inseparabile; ambele valori nu pot cunoaște decât un singur stăpân;

Capătul II de cerere n'a fost soluționat de Tribunal, așa încât în această privință tânguiala reclamantului este admisibilă, deși în fond acest punct suferă de alt păcat: este nedovedit.

În adevăr, soții Bolintineanu sunt chemați să plătească 10.000 lei daune fiindcă au ascuns exis-

tența foii lor zestreale. Astfel pretinde reclamantul.

Dela început observ că până în prezent dânsul n'a probat cu nimic nici faptul ascunderii, nici ființa pagubei.

Pentru responsabilitatea quasi delictuală, culpa, adică în speță omisiunea de a se declara dotalitatea nu este suficient, se mai cere încă dovada pagubei. Nici de culpă nu poate să fie vorba, deoarece pentru Smedescu știința de care pretinde că avea trebuință putea s'o aibe ușor, verificând actul de căsătorie al soților Bolintineanu, în care conform art. 61 c. civ. se face mențiune de existența foii zestreale, pe care l-a depus în dosarul Tribunalului și de care avea cunoștință, pe deoparte fiindcă mărturisește singur că dânsul singur l-a transcris acum în urmă, iar pe de altă fiindcă soții Bolintineanu îi vindeau pe baza unor acte cari stabileau dreptul de proprietate în persoana d-nei Coralia Sevescu. Nu s'a întrebat oare cumpărătorul prin ce minune această moșie a trecut dela d-na Sevescu, care trăia la acea epocă, moartă în 1914, la soții Bolintineanu?

Întreb pe reclamant dacă altcineva i-ar fi prezintat acele titluri pe numele d-nei Sevescu, cumpăra moșia fără să i se justifice cuvenita relațiune juridică? Desigur că nu; am afirmat la ședință și n'am fost desmințit, că reclamantul a fost multă vreme arendașul acestei moșii. Nu s'a întrebat reclamantul cum se face că doi soți deodată se poartă vânzători? Nici culpa, nici prejudiciul nu sunt dovedite, deci nefondat este și acest de al doilea capăt de cerere, mai ales că Smedescu cumpără cu 20.000 lei și revinde cu 82.000 lei.

Al III-lea capăt de cerere, este ridicul. Într'adevăr, soții Bolintineanu au incredințat lui Smedescu o scrisoare din 17 Mai 1911, prin care se obligau să ia o inscripțiune ipotecară, care să asigure o eventuală restituire a celor 20.000 lei, reprezentând prețul primei înstrăinări, pentru cazul în care această înstrăinare s'ar anula.

Daunele de 40.000 lei, cari fac obiectul acestui ultim capăt de cerere reprezintă pretinsa pagubă încercată de reclamant prin omisiunea luării acelei inscripțiuni.

Răspund: pretențiunea este complect nefondată, fiindcă inscripțiunea cu pricina, în drept, este semnul material al ipotecei, care pe deoparte previne pe terții, iar pe de altă parte, asigură creditorului unei sume de bani, plata cu preferință.

Or, până astăzi soții Bolintineanu nu datoresc lui Smedescu nici un franc, prin urmare neexistând datorie, nu se poate concepe garanție. Inexistența principalului duce fatal la inexistența accesoriului, așa încât nu putem vorbi de efecte: din nimic nu iese nimic. Apoi ipoteca este o garanție solemnă, existența ei nu se poate concepe fără act autentic: *forma dat esse rei*. Promisiunea de ipotecă, după autori, în caz de inexecutare dă drept la daune interese, însă ele trebuiesc probate, ori, în speță această dovadă nu s'a făcut.

Pentru aceste considerațiuni rog să placă Onor. Curții a vedea că acțiunea este:

Inadmisibilă și lipsită de calitate pentru capătul întâi; nefondată pentru capetele doi și trei.

Solicite respingerea apelului cu cheltueli de judecată.

ȘT. MARINESCU-BOLINTIN

TRIBUNALUL JUDEȚULUI DORHOI

Audiența dela 14 Octombrie 1915

Președenția d-lui D. DANCU, Președinte

Jurnalul No. 7822

Conservator. — Cerere de sechestrul asigurător. — Inutilitate. — (Art. 519 și 521 din procedura civilă).

Când asupra unui imobil s'a numit un conservator, creditorii nu pot cere un sechestrul asigurător, căci nu există teamă de înstrăinare. Așa fiind, sechestrul asigurător devine inutil.

S'au ascultat d-nii avocați Mighiu și Scriban din partea firmei reclamante și pe d-l avocat Canano pentru pârîtă. Tribunalul deliberând,

Având în vedere cererea făcută de firma Meillassoux & Co, fabrica și rafinăria de zahăr, cu sediu în Ripiceni, comuna Movila-Rupă, jud. Botoșani, prin procuratorul ei, d-l avocat Const. I. Mighiu, prin petiția înregistrată la No. 19997 din 11 Septembrie 1915, pentru aplicarea unui sechestrul asigurător, până la concurența sumei de 77351 lei pe averea mișcătoare și anume: o

garnitură de treierat «Clayton», recolta veche din magazii și recolta actuală prinsă de rădăcini sau culeasă aflătoare pe moșia Borzești din comuna Borzești, județul Dorohoi, proprietatea d-lui Vasile Hârtopeanu;

Având în vedere că asupra acestei averi de pe moșia Borzești există un conservator numit de Tribunal prin jurnalul No. 689 din 23 Ianuarie 1915, în persoana d-lui avocat Eugen Uhrinowski;

Având în vedere că conservatorul este un mandatar judiciar, care reprezintă interesele atât ale debitorului, cât și ale creditorului, implicit deci și al firmei Meillassoux & Co și că în această calitate conservatorul lucrează în numele și pentru aceștia;

Având în vedere și art. 519 și 521 pr. civ., prin care se hotărăște adunarea veniturilor, darea socotelilor și consemnarea produsului administrației de către conservator, deci din acest punct de vedere pericolul înstrăinării averii dispăre;

Astfel că, a se înființa un sechestrul asigurător în scopul arătat, Tribunalul îl găsește inutil.

Pentru aceste motive, Tribunalul respinge, etc.

(ss) D. Dancu, Gh. Iacob.

REZUMATELE JURISPRUDENȚEI INALTEI NOASTRE CURTI DE CASAȚIE

CASAȚIE S. I

Recurenta Direcția C. F. R. prin d-l avocat Otulescu.

Intimata Nastasia P. Arpășeanu prin d-l avocat P. Poni.

* **Daune. — Accident de cale ferată. — Hotărâre achitătoare în penal. — Cazul în care închide părții vătămate calea acțiunii civile. — Art. 11 pr. pen. și art. 998 c. civ.**

În principiu, faptele avute în vedere de instanța penală, care a achitat pe un inculpat de delictul ce i se impută, nu pot servi de bază unei condamnări la despăgubiri, pe cale civilă, căci s'ar viola principiul autorității lucrului judecat în penal, a cărui aplicațiune o face art. 11 pr. penală. Instanța civilă însă se poate întemeia pe alte fapte noi, spre a stabili culpa celui achitat pe calea penală.

Prin urmare, când într'un accident de cale ferată cantonierul a fost achitat de instanța penală de faptele prevăzute de art. 248 și 249 c. penal, ce i se puneau în sarcină, pe motiv că s'a constatat că el închisese bariera liniei ferate și că ea a fost deschisă de victima accidentului, instanța civilă, pentru stabilirea culpei și răspunderea Direcției C. F. R. a putut să se întemeieze pe alte fapte, cum sunt acelea: că bariera n'a fost păzită de cantonier spre a nu fi deschisă, că lipsea lampa dinaintea barierei, că mecanicul n'a dat semnalul de atenție și că mașina n'avea luminele reglementare (Cas. s. I, decizia No. 139 din 29 Februarie 1916, prin care s'a respins, după divergență, recursul contra deciziei Curții de Apel Galați s. II, No. 175/912).

CASAȚIE S. II

Recurenți Sucru Osman Bosnac și Isas Burat lipsă.

Ministerul Public prin d-l Procuror Fr. Papp.

Judecătorie de pace. — Mijloace de apărare. — Obligația judecătorului de a le invoca din oficiu. — Neaplicare în apel la tribunal. — Art. 83 legea j. p.

1. Legea nu pune îndatorire Tribunalului care judecă în a doua instanță să invoace din oficiu mijloace de apărare, iar îndatorirea impusă judecătorului de ocol prin art. 83 din legea sa respectivă, nu se poate întinde de cât la afacerile civile purtate în fața acestor instanțe, iar nu și în apel la Tribunal. (Cas. s. II, decizia penală

*) Cele însemnate cu steluță vor avea a se publica în întregime ulterior. (N. R.)

No. 2950 din 20 Noembrie 1915, prin care s'a respins recursul făcut contra sentinței No. 679/915 a Trib. Caliacra).

Recurentul Ștefan Gh. Dulgherescu asistat de d-l avocat S. Radovici.

Intimata Lelia Folescu ș. a. prin d-l avocat L. Daus.

* **Poprire. — Act privat antidatat intervenit între debitor și terțiul poprit, pentru fraudarea creditorilor. — Dovedirea prin presumpțiuni. — Art. 1173, 1176 și 1191 c. civil.**

2. Creditorii având un drept de gaj asupra întregului patrimoniu al debitorului lor, sunt prin aceasta reprezentați de acesta în toate actele sale. Când însă debitorul lucrează cu rea credință pentru a fraudă pe creditorii săi, aceștia nu mai sunt reprezentați de debitor, ei devin terți și în această calitate pot dovedi prin toate mijloacele de probațiune, deci și prin simple presumpțiuni, conivența debitorului lor cu alte persoane în scopul de a-i prejudicia. (Cas. s. II, decizia civilă No. 11 din 15 Ianuarie 1916, prin care s'a respins recursul făcut contra sentinței Trib. Romanai, s. I, No. 256/915).

CASAȚIE S. III

Recurentul B. N. Mareș prin d-nii avocați Aurel Eliescu și C. C. Arion.

Intimatul Solomon Juster prin d-l avocat N. Alexandrescu.

Perimare. — Hotărâre anulată pentru vicii de procedură. — Dacă se poate cere perimarea reclamației? — Art. 257 pr. civ.

Principiul perempțiunii se sprijină pe presumpțiunea legală de delăsare a instanței din partea celui interesat, presumpție care nu-și are locul atunci când nu se poate imputa părții vre-o neglijență de a fi lăsat în părăsire instanța începută sau redeschisă.

Când dar se constată că reclamantul nu numai că n'a lăsat în părăsire instanța, dar a și terminat-o printr-o hotărâre definitivă și executorie, faptul că această hotărâre a fost declarată nulă pentru vicii de procedură, în urma contestației făcută contra titlului executor, nu face să reiasă cătuși de puțin ideea de neglijență din partea reclamantului, care nu putea să prevadă de mai înainte nulitatea titlului său și să întrerupă o eventuală perimare. (Cas. III, decizia 200 din 28 Martie 1916 prin care s'a respins recursul făcut contra sentinței No. 32/916 a Trib. Ilfov s. I com.).